

Tištěná média 1

KOMPROMISY UŽ NEDĚLÁM

[zobrazit sken](#), [skeny titulních stran](#)

Tištěná média, Datum publikace: 17.04.2025 0:00:00, Datum importu: 17.04.2025 0:11:24, Zdroj: Týdeník Květy, Autor: Martina Oplatková, Rubrika: Rozhovor, Strana: 48, Periodicita: Týdně, Vydavatel: VLTAVA LABE MEDIA, a.s., Provozovatel: VLTAVA LABE MEDIA, a.s., Země: CZ, AVE: 887 585 Kč, GRP: 1,47, OTS: 131 961, Prodaný náklad: 24 885, Tištěný náklad: 38 276, Čtenost: 131 961, Plocha: 223198 mm²

Jitka Zelenková patří k jistotám naší populární hudby. A to přesto, že v repertoáru nemá, jak říká, mnoho rychlých písniček. Jde spíše o pomalejší skladby často na melodie zahraničních hitů nebo otextované hudební motivy z filmů, které si mnohdy sama dohledávala na deskách.

Sešly jsme se v Radio Café v budově Českého rozhlasu na pražských Vinohradech a zpěvačka si neobjednala kávu ani čaj, ale docela nezvyklé pití. To servírku zaujalo, ale až tolik nepřekvapilo.

* Dáváte si k pití studenou vodu. To je tak dobrá na hlas?

Objednala jsem si studenou vodu, protože na hlasivky je nejlepší chlad a led. Vůbec nejlepší je studená plzeň, to mám vyzkoušené. A objevila jsem také kouzlo kryokomory. Jezdím pravidelně do kryocentra v Modřanech, kde je nejenom velká zima, ale také bezvadná parta. Mráz prostě dělá dobrou náladu, taky obnovuje tkáň, pomáhá při rekonvalescenci, je to zkrátka blahodárná terapie. Kamarádi se často diví, že v té zimě vydržím, protože v komoře je až minus 120 stupňů. Jenže je to suchá zima, nedá se to srovnat s venkovním mrazem. Třeba do ledové řeky bych nikdy nevezla, ale tenhle suchý mráz, to je jiná. Mám vyzkoušené, že je velmi prospěšný i pro hlasivky.

* Je pro vás náročnější než dříve udržovat si hlas před koncerty?

Rozhodně. Hlasivky jsou dva malé svalíky, které s věkem přirozeně stárnou jako každé jiné svaly, atrofují. A proto je třeba je posilovat, rozezpívat se. Nepřála bych vám sedět vedle mě v autě cestou na vystoupení. (smích) Mám pár hlasových cvičení, která mi dala kamarádka a bývalá kolegyně Lída Nopová, vyhledávaná hlasová profesorka. Dobré je také před koncertem poslouchat někoho, kdo dobře zpívá, to vás psychicky táhne! A hlavně musí být člověk dobře naladěný, psychicky v pohodě.

* Podle vaší figury soudím, že se také věnujete sportu.

No, musím se přiznat, že žádná velká sportovkyně nejsem, snad s výjimkou běžek v zimě a v létě se ráda projedu na kole po Třeboni, kam jezdím pravidelně každý rok do lázní. V posilovně nebo na tenisovém kurtu mě určitě nepotkáte, prostě to není pro mě a nechci nic dělat na sílu. Hory, slunce a běžky, to je pro mě úplný balzám na duši. Hned jak napadne sníh, táhne mě to do stopy. Jen tak se projíždím krajinou, nehoním žádné kilometry, jen se kochám. Ani nevím, jestli se tomu dá říkat sport.

* Vrátime se na chvíli do vašeho dětství. Vyrůstala jste v Rakovníku, jak na něj vzpomínáte?

Rakovník je jedno z milých milovaných míst. Dodnes tam mám pár kamarádek, se kterými se vídáme. Vyrůstala jsem tam od pěti let u prarodičů. Žili jsme v malém domečku – dvoreček, králíci, slepice, husy, žádná koupelna, žádná televize. Drželi jsme černé hodinky, poslouchali dráťák, jedli většinou jednoduchá jídla. Všechno bylo jednoduché a mám na to období krásné vzpomínky. Do pěti let jsem žila s rodiči v Brně, ale pak získali práci v Praze, maminka měla angažmá v Divadle Na Fidlovačce, kde hrála hlavní role v operetách. Tatínek brzy odešel do Poděbrad dirigovat původně lázeňský orchestr, ze kterého vytvořil Středočeský symfonický orchestr, kde byl i ředitel. V Rakovníku jsem zůstala do jedenácti.

* Potom jste se přesunula do Poděbrad za tatínkem...

Nejdřív jsem šla do Prahy, to už tam rodiče měli konečně pronajatý byt, ale táta už byl v Poděbradech. S maminkou

jsem pak byla jen rok a půl. Když zavřeli Fidlovačku, udělala konkurz do Českého pěveckého sboru, později Pražského filharmonického sboru, a odjeli na měsíc do Itálie na turné. Tak kam s tím dítětem? Tehdy jsem šla k tátovi do Poděbrad. V kritickém věku třináct až osmnáct let!

* Vystupovat na jevišti jste prý začala už v sedmnácti letech. To bylo právě v lázních?

Začínala jsem swingem, v Savojské v Poděbradech. Tehdy nebyly diskotéky, jen živá kapela a taneční čaje. Chodila jsem do školy a zpívala standardy, swing, české zpěváky, kteří se mi líbili, nejvíc Martu Kubišovou. To byl můj idol, jak ho mladí mívají. Svým malováním, oblékáním – i oči jsem si malovala jako ona! Po pěveckých soutěžích, v nichž jsem uspěla, jsem vystoupila pohostinsky v pražském Apollu. Tam mě jednou, někdy v roce 1967, oslovil ředitel Rokoka Darek Vostřel. Prý: „Co děláš, holka?“ Já na to, že ještě chodím do školy. „Tak po maturitě k nám nastoupíš.“ Do roka jsem byla v angažmá a alternovala s Martou Kubišovou ve Filosofské historii! To byl pro mě malý zázrak. Ocitla jsem se v jednom divadle s Martou, Helenou Vondráčkovou, Vaškem Neckářem, Waldou Matušskou... Tatínek mi vystříhoval z novin články, ve kterých se objevilo moje jméno. (smích)

* To zní jako pohádka!

Ano, bylo to jako sen. V Rokoku jsem zůstala tři sezony, ale pak jsem se rozhodla z angažmá odejít a věnovat se výhradně zpívání. Vystupovala jsem s velkými orchestry, nahrávala singly. Víc než deset let mi ale trvalo, než jsem si podle svého poskládala repertoár na první sólovou desku a prosadila si ho u vydavatelství. Ty písničky byly pomalé, baladické, žádná diskotéka. Baladické zpívání mi sedí nejvíc, protože tam může víc zaznít příběh než v rychlé písničce; těch mám málo, už střední tempo považuju za rychlou. Nakonec mi desku Supraphon vydal ve stylu: „No, tak se to holt neprodá, prodávají se jiní zpěváci.“ Ono se to ale prodalo okamžitě! Náklad byl rozebraný během pár týdnů. Myslím, že se mi tenkrát to čekání vyplatilo. Za albem Zázemí si dodnes stojím, i když je to už 45 let.

* Velká část vašich písniček je na melodii zahraničních hitů, mnohdy jsou to i filmové skladby. Co se vám na nich tolik líbí?

Hodně jsem si vybírala zahraniční tituly, protože nebylo takové množství původních skladeb, které by mě oslovily. Desky ze západní produkce tady nebyly moc k dostání. Já jsem měla možnost vozit si je z Německa, kde jsme s kapelou Karla Gotta velmi často vystupovali. Kúpovala jsem si jejich stohy, a když mě nějaká skladba zaujala a cítila jsem, že by mi sedla, nechala jsem si napsat český text. Dneska se to často podává tak, že ty české verze byly vlastně krádež, ale tak to nebylo. Za všechno se samozřejmě platilo.

* Jak teď takové přebírání písni vypadá ve srovnání s dřívějškem?

Když mi padne do ucha nějaká písnička a vím, že bych ji chtěla zpívat, oslovím textaře, který ale musí na rozdíl od dřívějška dodržovat obsah původního textu. Hotový český text se pak zpátky překládá do původního jazyka a obě verze se posílají k autorizaci do vydavatelství, kterému daný originál patří. Už teď jsou s tím spojené docela velké náklady, jenže vůbec nemáte jistotu, že dostanete svolení. Třeba v roce 2000 jsem natočila Ukolébavku od Billyho Joela, s krásným textem Edy Pergnera, ale přišel zákaz, že nazpívat to můžu jen v angličtině. U novější písničky Kamkoli se dáš od Richarda Marxe nejdřív autorizaci zamítli. Po pár letech jsem se přesto rozhodla písničku natočit a požádat o autorizaci znovu. Až díky té nahrávce mi českou verzi povolili. Někdy ani po letech nepřijde žádná odpověď – ani zákaz, ani povolení. Pár takových mám taky v šuplíku a přemýšlím, co s nimi.

* Nezkoušela jste někdy zpívat i v angličtině?

Natočila jsem v angličtině jedno album, už v 80. letech. Jenže mě zkrátka strašně baví zpívat česky, hrát si s těmi slovy tak, aby to nebylo proti češtině. Výborný textař vám to napíše tak, aby nebyly přízvuky tam, kde nemají být, což se v hudbě, kterou slýchám dnes z rádia, často nedodrhuje a mně to trhá uši.

* Zmiňovala jste vašeho mnoholetého dvorního textaře Eduarda Pergnera. Řada lidí ho má možná stále zafixovaného pod jménem Boris Janíček, pod nímž napsal řadu známých hitů i pro Michala Davida nebo Michala Penka. Vědělo se za minulého režimu, že jde o téhož člověka?

Kdepak, to bylo tajemství, on měl tehdy zákaz činnosti. V šedesátých letech uváděl pořady, jeden se jmenoval Pranýř. Pozval si mě tam jako sedmnáctileté tele a to bylo naše první setkání. Potom se znelíbil režimu a dostal zákaz. První text, který mi napsal, byl Pověz, co tě rmoutí. Oslovilo mě to, začali jsme postupně, uvedla jsem to na nějakém koncertě, mělo to úspěch, zafungovalo to... A pak přišly další a další písně – Ty mně smíš i lhát, Rád, Bez lásky láska není. Úzce jsem se přátelila s celou jeho rodinou. Měli chalupu v Lužné u Rakovníka, kde jsem vyrůstala, taková

náhoda! Pamatuju Terezu, když se narodila! A víte, proč si Eda říkal Boris Janíček? Protože měl syna Borise a ženu Janičku.

* Jak vypadala vaše spolupráce, hádali jste se někdy?

No jéje! Některá spojení nebo slova mi nesesděla, nebo se mi zkrátka nelíbila. On ale sveřepě trval na svém a vysvětloval mi, proč to tak zkrátka musí být. A já: „To musíš změnit!“ A on: „To teda nezměním.“ Chvilí byla slovní přestřelka a pak jsem se naštvála, vzala ten text a začala ho schválně parodovat. To byla celkem osvědčená metoda. (smích) Většinou pak ustoupil, možná aby už měl ode mě klid, ale přepsal to. Já prostě potřebuju naprosto souznít s tím, co zpívám. Eduard Krečmar, který nás nedávno opustil, mi třeba na album Pod kůží v roce 2006 napsal text, kde bylo něco ve smyslu, že už toho chlapa nechci, že si stačím sama. A já mu říkám: „Edo, já to takhle úplně nemám!“ – „Ale vždyť tě znám, ty chlapa nepotřebuješ!“ – „No, možná nepotřebuju, ale to neznamená, že budu takhle rezolutní. Na to mám ještě dost času... Můžeš tam dostat, že ho vlastně potřebuju, že se jen tak tváním, samostatně?“ A tak to celé změnil.

* Ti tři nejvýraznější textaři vašich písniček – Eduard Pergner, Eduard Krečmar a Pavel Vrba – už odešli. Jak je to s muzikanty?

Na hudebníky jsem měla vždy velké štěstí. Vystupovala jsem od těch sedmnácti let s big bandy, s orchestrem Karla Vlacha, Gustava Broma. Pak jsem se u Karla Gotta seznámila s Rudolfem Roklem, geniálním pianistou. Nedávno mi kamarád pustil klavírní nahrávku, naprosto senzační, a tak se ptám, co je to za Američana. „Jitunko, to není Američan, to je Rudla.“

I teď, když o tom mluvím, mám husí kůži. Bylo to tak mimořádné! Měla jsem obrovské štěstí, že tenhle geniální muzikant mě léta doprovázel v mém sólovém recitálu. U Karla byli vesměs samí skvělí hudebníci, ale Rudla byl nedostižný. Vždyť se od něj učil i Karel Gott!

Výběr muzikantů je pro mě stejně zásadní jako výběr repertoáru. Potřebuju cítit souhru. Proto už roky vystupuju s pianistou Lvem Rybalkinem a kontrabasistou Františkem Rabou. Je nám spolu na jevišti nádherně, reagujeme na sebe, nikdy to není nuda a stereotyp, a to mě baví. Věřím, že se ta krásná energie přenáší na publikum. Hrát v téhle komorní sestavě je pro zpěváka výzva – jeho hlas je obnažený, je slyšet každý tón, nic se neschová.

* Hráváte ale i s větší kapelou...

Ano, na některá větší vystoupení s námi jezdí i kytarista Ivan Korený, perkusista Camilo Caller a sborista Adam Koubek. Mladý kluk, senzačně zpívá, aranžuje a díky němu můžeme hrát i některé duety, které jsem nahrála s Karlem Gottem, Karlem Zichem nebo Karlem Černochem. A pak samozřejmě moc ráda vystupuju s velkými orchestry, především Karla Vlacha, Felixe Slováčka nebo Gustava Broma.

* Zpěváci vaší generace si často povzdechnou, že po nich publikum chce jen ty jejich nejslavnější hitové skladby, že zrovna nestojí o nic méně známého ani nového. Máte to také tak?

Vždycky jsem si zakládala na silném repertoáru, ale nikdy jsem primárně nešla po hitech. Taky proto asi rádia hrají pořád dokola jen pár mých písniček. To mě docela mrzí, ale na druhou stranu jsem přesvědčená, že moje publikum ode mě a mé kapely očekává hlavně specifickou interpretaci a čiré muzikantství. To nám rozvazuje ruce a umožňuje hrát i méně známé nebo úplně nové písničky. Je to velmi osvobozující. Kdybych nezazpívala ty nejvíce známé písně, tak se v mém případě nestane vůbec nic.

* Diváci je tedy nevyžadují, nevytleskávají?

Naopak se mi stává, že mívají větší ohlas právě ty nověji zařazené písničky. Před dvěma lety jsem si do repertoáru vypůjčila Vincenta, kterého původně zpíval Pavel Bobek, novější je taky písnička Kamkoli se dáš s hudbou Richarda Marxe, nebo Věř mi s textem Jaroslava Wykrenta. Ale samozřejmě, byla bych blázen, kdybych se některých léty prověřených titulů zříkala. Na většině koncertů určitě uslyšíte Mít svůj kout od Petra Hapky, ten se mi neomrzí nikdy, má krásný text, pak Vyprávění v pokoji, Ty mně smíš i lhát.

* Často používáte termín standardy, můžete nezasvěceným prozradit, o jaký typ písni se jedná?

To jsou písničky jako Summertime, 'S wonderful, Night and Day, tedy notoricky známé, lety prověřené písně. Hodně z nich je amerických. Do repertoáru si je berou zpěváci z celého světa, včetně těch nejslavnějších jako Lady Gaga, Diana Krallová nebo Rod Stewart, a nazpívají je po svém; tady se právě projevívá ta interpretační síla.

První album standardů jsem natočila už na začátku 90. let jako jedna z prvních u nás, hodně jsem jich zařadila i na

poslední řadové album Intimity. Jsou to většinou ideální skladby právě i pro tu naši komorní partu s klavírem a kontrabasem.

* Jakou hudbu si tedy pouštíte ráda? Kdo je váš vzor?

Skoro jsem přestala poslouchat české písničky, protože mně to nedělá dobře. Až na výjimky. Jsou tam většinou naprosto triviální rýmy. Ani často nejde poznat, kdo to zpívá, všechno si je to tak nějak podobné. Ale to je podobný trend i v cizině. Prázdný song s tisícem různých zbytečných ozdůbek. Jinak tři rýmy pořád dokola a taky tři akordy. Tahle hudba mi nic neříká. Ráno u snídani mám takový rituál, že si pouštím jenom klavírní skladby. Prostě pianko. A když se chci nakopnout, mám poskládaných pár playlistů s oblíbenou hudbou: Stevie Wonder, Ray Charles, Earth, Wind & Fire. Tahle hudba mě ovlivňovala, stále ji poslouchám. Místo poslechu blbých písniček na třech akordech si raději budu pouštět takovéhle velikány.

* Jak se liší současný hudební průmysl od toho, ve kterém jste začínala?

Zpívám padesát osm let, to je strašně moc! A už zdaleka nejsem tak průbojná jako dřív. Tehdy jsem si dokázala navzdory všem leccos vydupat, vlastně jsem si tu svoji cestu tak trochu vyvzdorovala. A díky tomu mám dneska na čem stavět. Teď bych se zpíváním začínat nechtěla. Je možná jednodušší začít, díky sociálním sítím může zazářit kdokoli, včetně všelijakých bizarností. Ale udržet se, a hlavně udržet si svou tvář, nejít do nesmyslných kompromisů, nebýt zbytečně podbízivý, to je velký kumšt. Pořád věřím, že kvalita se navzdory všemu prosadí. Od lidí z rádií občas slyším, že hrají přesně to, co posluchači chtějí. Nejsem si ale jistá, že by to takhle mělo fungovat. Myslím, že úkolem hudebních dramaturgů by mělo být taky trochu publikum kultivovat a nastavovat nějakou laťku. Když do vás od rána do večera perou tři akordy na sto způsobů, tak tomu zkrátka časem většina podlehne a cokoliv složitějšího pro ni bude neskousnutelné. Tahle změna by myslím dnešnímu hudebnímu průmyslu prospěla. Mimo jiné.

* Jak oslavíte svoje letošní půlkuatiny?

Mám velkou radost, že mimo jiné i prací. Chystáme sérii narozeninových koncertů Mít svůj kout 2025. Vydám se do míst, kde se cítím opravdu doma, kromě Prahy navštívím Brno, Ostravu, Poděbrady, Rakovník, Třeboň a pár míst na Slovensku. Moc se na to těším, už připravujeme program pražského koncertu v Divadle na Vinohradech, kde budou mými hosty David Kraus, Ondra Ruml, Felix Slováček, Ľubica Čekovská a The Gospel Family. Chystáme na tenhle koncert taky několik speciálních překvapení a moc se těším, že to bude nejenom oslava mých půlkuatin, ale taky oslava hudby!

* Kdy od vás uslyšíme nové album?

Sbíráám materiál, ale jak je u mě zvykem, zraje to pomalu. (smích) Je pravda, že nahrávání ve studiu mi docela chybí. Pamatuju totiž doby, kdy se pořád něco natáčelo – televize, rozhlas, singly... Část z toho byl samozřejmě balast, ale natáčení ve studiu je pro každého zpěváka mimořádně důležité. Je to vždycky taková kontrola a podle mě je minimálně jednou za čas nutná. Dneska ale stojí natočení desky zhruba jako nové auto, a když nechcete dělat kompromisy, je to běh na dlouhou trať. Já kompromisy v hudbě dělám nerada. Dělávala jsem je – třeba různé televizní estrády z 90. let bych si dneska odpustila – ale už je dělat nechci. Jsem ve věku, kdy kompromisy nemám zapotřebí.

„Kamarádi se často diví, že v té zimě vydržím, protože v komoře je až minus 120 stupňů.“

O zpívání v angličtině „Natočila jsem v angličtině jedno album, už v 80. letech. Jenže mě zkrátka strašně baví zpívat česky, hrát si s těmi slovy tak, aby to nebylo proti češtině.“ „Musím se přiznat, že žádná velká sportovkyně nejsem, snad s výjimkou běžek v zimě a v létě se ráda projedu na kole po Třeboni.“

O dětství „Vyrůstala jsem od pěti let u prarodičů. Žili jsme v malém domečku – dvoreček, králíci, slepice, husy, žádná koupelna, žádná televize.“ 1950 Narodila se 5. června v Brně v rodině dirigenta Miloše Zelenky a zpěvačky Lenky Zelenkové.

1967 Vyhrála celostátní soutěž Talent 67 a získala druhé místo na festivalu amatérských zpěváků v Jihlavě. Tento úspěch vedl k jejímu angažmá v pražském hudebním Divadle Rokoko.

1973 Zakotvila na mnoho let v dívčí skupině, která doprovázela Karla Gotta.

„Dneska se to často podává tak, že ty české verze byly vlastně krádež, ale tak to nebylo. Za všechno se samozřejmě platilo.“ 1979 Nahrála své první sólové album Zázemí. Začala vystupovat s Orchestrem Ladislava Štáidla a zároveň s

komorním recitálem s klavíristou Rudolfem Roklem.

1987 Po odchodu od Ladislava Štáidla začala spolupracovat mimo jiné s Orchestrem Gustava Broma.

1993 Nahrála s Felixem Slováčkem swingové album Jen pár večerů.

2007 Nazpívala jako první u nás Hallelujah od Leonarda Cohena s českým textem Pavla Vrby.

2013 Začala vystupovat v muzikálu Fantom Londýna v roli královny Viktorie v **Národním divadle moravskoslezském**.

2020 Vydala výběrové album Best of.

„Skoro jsem přestala poslouchat české písničky, protože mně to nedělá dobře. Až na výjimky. Jsou tam většinou naprosto triviální rýmy.“ „Myslím, že úkolem hudebních dramaturgů by mělo být taky trochu publikum kultivovat a nastavovat nějakou laťku.“

Snímky VLM - Jitka Zelenková a dva z jejích dvorních textařů, Eduard Krečmar (vlevo) a Pavel Vrba, při křtu CD v klubu Reduta v roce 2006

- Zpěvačka při autogramiádě po koncertě v Jablonci nad Nisou (2022)

- S Karlem Gottem (2007)

ROZHOVOR

O zpívání v angličtině

„Natočila jsem v angličtině jedno album, už v 80. letech. Jenže mě zkrátka strašně baví zpívat česky, hrát si s těmi slovy tak, aby to nebylo proti češtině.“

Jitka Zelenková patří k jistotám naší populární hudby. A to přesto, že v repertoáru nemá, jak říká, mnoho rychlých písniček. Jde spíše o pomalejší skladby často na melodie zahraničních hitů nebo otextované hudební motivy z filmů, které si mnohdy sama dohledávala na deskách.

KOMPROMISY UŽ NEDĚLÁM

Martina Oplatková
Snímky VLM

Sešly jsme se v Radio Café v budově Českého rozhlasu na pražských Vinohradech a zpěvačka si neobjednala kávu ani čaj, ale docela nezvyklé pití. To servírku zaujalo, ale až tolik nepřekvapilo.

› Dáváte si k pití studenou vodu. To je tak dobrá na hlas?

Objednala jsem si studenou vodu, protože na hlasivky je nejlepší chlad a led. Vůbec nejlepší je studená plzeň, to mám vyzkoušené. A objevila jsem také kouzlo kryokomory. Jezdím pravidelně do kryocentra v Modřanech, kde je nejenom velká

zima, ale také bezvadná parta. Mráz prostě dělá dobrou náladu, taky obnovuje tkáň, pomáhá při rekonvalescenci, je to zkrátka blahodárná terapie.

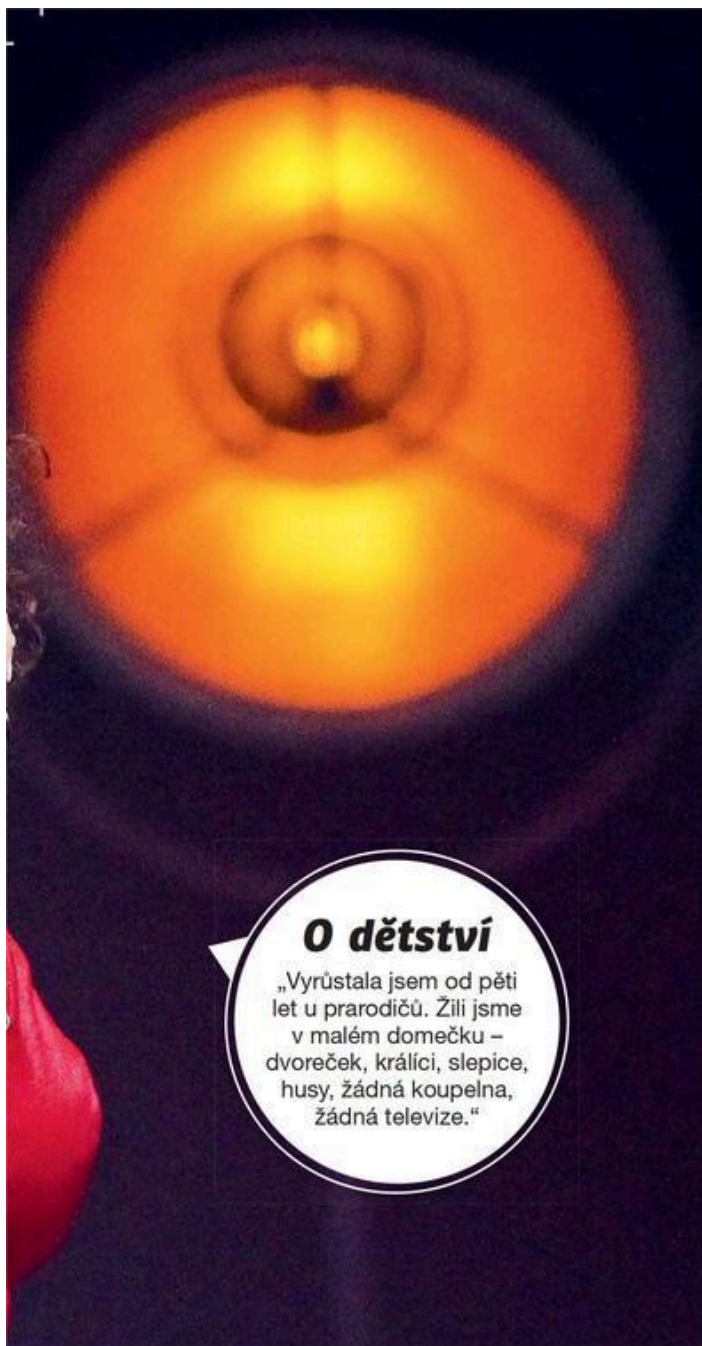
Kamarádi se často diví, že v té zimě vydržím, protože v komoře je až minus 120 stupňů. Jenže je to suchá zima, nedá se to srovnat s venkovním mrazem. Třeba do ledové feky bych nikdy nevezla, ale tenhle suchý mráz, to je jiné. Mám vyzkoušené, že je velmi prospěšný i pro hlasivky.

› Je pro vás náročnější než dříve udržovat si hlas před koncerty?

„Kamarádi se často diví, že v té zimě vydržím, protože v komoře je až minus 120 stupňů.“

Rozhodně. Hlasivky jsou dva malé svalíky, které s věkem přirozeně stárnou jako každé jiné svaly, atrofují. A proto je třeba je posilovat, rozepírávat se. Nepřála bych vám sedět vedle mě v autě cestou na vystoupení. (smích)

Mám pár hlasových cvičení, která mi dala kamarádka a bývalá kolegyně Lída Nopová, vyhledávaná hlasová profesorka. Dobře je také před koncertem poslouchat někoho, kdo dobře zpívá, to vás psychicky táhne! A hlavně musí být člověk dobře naladěný, psychicky v pohodě.

O dětství

„Vyrůstala jsem od pěti let u prarodičů. Žili jsme v malém domečku – dvoreček, králíci, slepice, husy, žádná koupelna, žádná televize.“

Podle vaší figury soudím, že se také věnujete sportu.

No, musím se přiznat, že žádná velká sportovkyně nejsem, snad s výjimkou běžek v zimě a v létě se ráda projedu na kole po Třeboni, kam jezdím pravidelně každý rok do lázní. V posilovně nebo na tenisovém kurtu mě určitě nepotkáte, prostě to není pro mě a nechci nic dělat na sílu.

Hory, slunce a běžky, to je pro mě úplný balzám na duši. Hned jak napadne snít, táhne mě to do stopy. Jen tak se projíždím krajinou, nehoním žádné kilometry, jen se kochám. Ani nevím, jestli se tomu dá říkat sport.

„Musím se přiznat, že žádná velká sportovkyně nejsem, snad s výjimkou běžek v zimě a v létě se ráda projedu na kole po Třeboni.“

Vrátíme se na chvíli do vašeho dětství. Vyrůstala jste v Rakovníku, jak na něj vzpomínáte?

Rakovník je jedno z milých milovaných míst. Dodnes tam mám pár kamarádek, se kterými se vídáme. Vyrůstala jsem tam od pěti let u prarodičů. Žili jsme v malém domečku – dvoreček, králíci, slepice, husy, žádná koupelna, žádná televize. Drželi jsme černé hodinky, poslouchali dráták, jedli většinou jednoduchá jídla. Všechno bylo jednoduché a mám na to období krásné vzpomínky.

Do pěti let jsem žila s rodiči v Brně, ale pak získali práci v Praze, maminka měla angažmá v Divadle Na Fidlovačce, kde hrála hlavní role v operetách. Tatínek brzy odešel do Poděbrad dirigovat původně lázeňský orchestr, ze kterého vytvořil Středočeský symfonický orchestr, kde byl i ředitel. V Rakovníku jsem zůstala do jedenácti.

Potom jste se přesunula do Poděbrad za tatínkem...

Nejdřív jsem šla do Prahy, to už tam rodiče měli konečně pronajatý byt, ale táta už byl v Poděbradech. S maminkou jsem pak byla jen rok a půl. Když zavěli Fidlovačku, udělala konkurz do Českého pěveckého sboru, později Pražského filharmonického sboru, a odjeli na měsíc do Itálie na turné.

Tak kam s tím dítětem? Tehdy jsem šla k tátovi do Poděbrad. V kritickém věku třináct až osmnáct let!

Vystupovat na jevišti jste prý začala už v sedmnácti letech. To bylo právě v lázních?

Začínala jsem swingem, v Savojské v Poděbradech. Tehdy nebyly diskotéky, jen živá kapela a taneční čaje. Chodila jsem do školy a zpívala standardy, swing, české zpěváky, kteří se mi líbili, nejvíc Martu Kubišovou. To byl můj idol, jak ho mladí mívají. Svým malováním, oblékáním – i oči jsem si malovala jako ona!

Po pěveckých soutěžích, v nichž jsem uspěla, jsem vystoupila pohos-

tinsky v pražském Apollu. Tam mě jednou, někdy v roce 1967, oslovil ředitel Rokoka Darek Vostřel. Prý: „Co děláš, holka?“ Já na to, že ještě chodím do školy. „Tak po maturitě k nám nastoupíš.“

Do roka jsem byla v angažmá a alternovala s Martou Kubišovou ve *Filosofské historii!* To byl pro mě malý zázrak. Ocitla jsem se v jednom divadle s Martou, Helenou Vondráčkovou, Vaškem Neckářem, Waldou Matušskou... Tatínek mi vystříhoval z novin články, ve kterých se objevilo moje jméno. *(smích)*

To zní jako pohádka!

Ano, bylo to jako sen. V Rokoku jsem zůstala tři sezony, ale pak jsem se rozhodla z angažmá odejít a věnovat se výhradně zpívání. Vystupovala jsem s velkými orchestry, nahrávala singly. Víc než deset let mi ale trvalo, než jsem si podle svého poskládala repertoár na první sólovou desku a prosadila si ho u vydavatelství.

Ty písničky byly pomalé, baladické, žádná diskotéka. Baladické zpívání mi sedí nejvíc, protože tam může víc zaznít příběh než v rychlé písničce; těch mám málo, už střední tempo považuju za rychlou. Nakonec mi desku Supraphon vydal ve stylu: „No, tak se to holt neprodá, prodávají se jiní zpěváci.“

Ono se to ale prodalo okamžitě! Náklad byl rozebraný během pár týdnů. Myslím, že se mi tenkrát to čekání vyplatilo. Za albem *Zázemí* si dodnes stojím, i když je to už 45 let.

Velká část vašich písniček je na melodii zahraničních hitů, mnohdy jsou to i filmové skladby. Co se vám na nich tolik líbí?

Hodně jsem si vybírala zahraniční tituly, protože nebylo takové množství původních skladeb, které by mě oslovily. Desky ze západní produkce tady nebyly moc k dostání. Já jsem měla možnost vozit si je z Německa, kde jsme s kapelou **»**

Karla Gotta velmi často vystupovali.

Kupovala jsem si jich stohy, a když mě nějaká skladba zaujala a cítila jsem, že by mi sedla, nechala jsem si napsat český text. Dneska se to často podává tak, že ty české verze byly vlastně krádež, ale tak to nebylo. Za všechno se samozřejmě platilo.

› Jak teď takové přebírání písní vypadá ve srovnání s dřívějškem?

Když mi padne do ucha nějaká písnička a vím, že bych ji chtěla zpívat, oslovím textaře, který ale musí na rozdíl od dřívějška dodržovat obsah původního textu. Hotový český text se pak zpátky překládá do původního jazyka a obě verze se posílají k autorizaci do vydavatelství, kterému daný originál patří.

Už teď jsou s tím spojené docela velké náklady, jenže vůbec nemáte jistotu, že dostanete svolení. Třeba

zvuky tam, kde nemají být, což se v hudbě, kterou slyším dnes z rádia, často nedodržuje a mně to trhá uši.

› Zmiňovala jste vašeho mnoholetého dvorního textaře Eduarda Pergnera. Řada lidí ho má možná stále zafixovaného pod jménem Boris Janíček, pod nímž napsal řadu známých hitů i pro Michala Davida nebo Michala Penka. Vědělo se za minulého režimu, že jde o téhož člověka?

Kdepak, to bylo tajemství, on měl tehdy zákaz činnosti. V šedesátých letech uváděl pořady, jeden se jmenoval *Praníř*. Pozval si mě tam jako sedmnáctileté tele a to bylo naše první setkání. Potom se znelibil režimu a dostal zákaz.

První text, který mi napsal, byl *Pověz, co tě rmoutí*. Oslovilo mě to, začali jsme postupně, uvedla jsem to na nějakém koncertě, mělo to úspěch, zafungovalo to... A pak při-

„Dneska se to často podává tak, že ty české verze byly vlastně krádež, ale tak to nebylo. Za všechno se samozřejmě platilo.“

v roce 2000 jsem natočila *Ukolébavku* od Billyho Joela, s krásným textem Edy Pergnera, ale přišel zákaz, že nazpívat to můžu jen v angličtině.

U novější písničky *Kamkoli se dáš* od Richarda Marxse nejdřív autorizaci zamítli. Po pár letech jsem se přesto rozhodla písničku natočit a požádat o autorizaci znovu. Až díky té nahrávce mi českou verzi povolili. Někdy ani po letech nepříjde žádná odpověď – ani zákaz, ani povolení. Pár takových mám taky v šuplíku a přemýšlím, co s nimi.

› Nezkoušela jste někdy zpívat i v angličtině?

Natočila jsem v angličtině jedno album, už v 80. letech. Jenže mě zkrátka strašně baví zpívat česky, hrát si s těmi slovy tak, aby to nebylo proti češtině. Výborný textař vám to napíše tak, aby nebyly při-

šly další a další písně – *Ty mně smíš i lhát, Rád, Bez lásky láska není*.

Úzce jsem se přátelila s celou jeho rodinou. Měli chalupu v Lužné u Rakovníka, kde jsem vyrůstala, taková náhoda! Pamatuju Terezu, když se narodila! A víte, proč si Eda říkal Boris Janíček? Protože měl syna Borise a ženu Janičku.

› Jak vypadala vaše spolupráce, hádali jste se někdy?

No jéje! Některá spojení nebo slova mi neseděla, nebo se mi zkrátka nelíbila. On ale sveřepě trval na svém a vysvětloval mi, proč to tak zkrátka musí být. A já: „To musíš změnit!“ A on: „To teda nezměním.“ Chvilí byla slovní přestřelka a pak jsem se naštvála, vzala ten text a začala ho schválně parodovat. To byla celkem osvědčená metoda. (smích)

1950

Narodila se 5. června v Brně v rodině dirigenta Miloše Zelenky a zpěvačky Lenky Zelenkové.

1967

Vyhrála celostátní soutěž *Talent 67* a získala druhé místo na festivalu amatérských zpěváků v Jihlavě. Tento úspěch vedl k jejímu angažmá v pražském hudebním Divadle Rokoko.

1973

Zakotvila na mnoho let v dívčí skupině, která doprovázela Karla Gotta.

Většinou pak ustoupil, možná aby už měl ode mě klid, ale přepsal to. Já prostě potřebuju naprosto souznít s tím, co zpívám. Eduard Krečmar, který nás nedávno opustil, mi třeba na album *Pod kůží* v roce 2006 napsal text, kde bylo něco ve smyslu, že už toho chlapa nechci, že si stačím sama.

A já mu říkám: „Edo, já to takhle úplně nemám!“ – „Ale vždyť tě znám, ty chlapa nepotřebuješ!“ – „No, možná nepotřebuju, ale to neznamená, že budu takhle rezolutní. Na to mám ještě dost času... Můžeš tam dostat, že ho vlastně potřebuju, že se jen tak tvářím, samostatně?“ A tak to celé změnil.

› Ti tři nejvýraznější textaři vašich písníček – Eduard Pergner, Eduard Krečmar a Pavel Vrba – už odešli. Jak je to s muzikanty?

Na hudebníky jsem měla vždy velké štěstí. Vystupovala jsem od těch sedmnácti let s big bandy, s orchestrem Karla Vlacha, Gustava Broma. Pak jsem se u Kar-

Jitka Zelenková a dva z jejích dvorních textařů, Eduard Krečmar (vlevo) a Pavel Vrba, při křtu CD v klubu Reduta v roce 2006

la Gotta seznámila s Rudolfem Roklem, geniálním pianistou. Nedávno mi kamarád pustil klavírní nahrávku, naprosto senzační, a tak se ptám, co je to za Američana. „Jitunko, to není Američan, to je Rudla.“

I teď, když o tom mluvím, mám husí kůži. Bylo to tak mimořádné! Měla jsem obrovské štěstí, že tenhle geniální muzikant mě léta doprovázel v mém sólovém recitálu. U Karla byli vesměs samí skvělí hudebníci, ale Rudla byl nedostupný. Vždyť se od něj učil i Karel Gott!

Výběr muzikantů je pro mě stejně zásadní jako výběr repertoáru. Potřebuju cítit souhru. Proto už roky vystupuji s pianistou Lvem Rybalkinem a kontrabasistou Františkem Rabou. Je nám spolu na jevišti nádherně, reagujeme na sebe, nikdy to není nuda a stereotyp, a to mě baví. Věřím, že se ta krásná energie přenáší na publikum. Hrát v téhle komorní sestavě je pro zpěváka výzva – jeho hlas je obnažený, je slyšet každý tón, nic se neschová.

1979

Nahrála své první sólové album *Zázemí*. Začala vystupovat s Orchestrem Ladislava Štáidla a zároveň s komorním recitálem s klavíristou Rudolfem Roklem.

1987

Po odchodu od Ladislava Štáidla začala spolupracovat mimo jiné s Orchestrem Gustava Bromy.

1993

Nahrála s Felixem Slováčkem swingové album *Jen pár večerů*.

2007

Nazpívala jako první u nás *Hallelujah* od Leonarda Cohena s českým textem Pavla Vrby.

2013

Začala vystupovat v muzikálu *Fantom Londýna* v roli královny Viktorie v Národním divadle moravskoslezském.

2020

Vydala výběrové album *Best of*.

› Hráváte ale i s větší kapelou...

Ano, na některá větší vystoupení s námi jezdí i kytarista Ivan Korený, perkusista Camilo Caller a sborista Adam Koubek. Mladý kluk, senzačně zpívá, aranžuje a díky němu můžeme hrát i některé duety, které jsem nahrála s Karlem Gottem, Karlem Zichem nebo Karlem Černochem. A pak samozřejmě moc ráda vystupuji s velkými orchestry, především Karla Vlacha, Felixe Slováčka nebo Gustava Bromy.

nové písničky. Je to velmi osvobozující. Kdybych nezaspívala ty nejvíce známé písně, tak se v mém případě nestane vůbec nic.

› Diváci je tedy nevyžadují, nevyteskávají?

Naopak se mi stává, že mívají větší ohlas právě ty novější zařazené písničky. Před dvěma lety jsem si do repertoáru vypůjčila *Vincenta*, kterého původně zpíval Pavel Bobek, novější je taky písnička *Kamkoli se dáš* s hudbou Richarda

„Skoro jsem přestala poslouchat české písničky, protože mně to nedělá dobře. Až na výjimky. Jsou tam většinou naprosto triviální rýmy.“

› Zpěváci vaší generace si často povzdechnou, že po nich publikum chce jen ty jejich nejslavnější hitové skladby, že zrovna nestojí o nic méně známého ani nového. Máte to také tak?

Vždycky jsem si zakládala na silném repertoáru, ale nikdy jsem primárně nešla po hitech. Taky proto asi rádia hrají pořád dokola jen pár mých písniček. To mě docela mrzí, ale na druhou stranu jsem přesvědčená, že moje publikum ode mě a mé kapely očekává hlavně specifickou interpretaci a čiré muzikantství.

To nám rozvazuje ruce a umožňuje hrát i méně známé nebo úplně

Marxe, nebo *Věř mi* s textem Jaroslava Vykranta.

Ale samozřejmě, byla bych blázen, kdybych se některých léty prověřených titulů zříkala. Na většině koncertů určitě uslyšíte *Mít svůj kout* od Petra Hapky, ten se mi neomrzí nikdy, má krásný text, pak *Vyprávění v pokoji*, *Ty mně smíš i lhát*.

› Často používáte termín standardy, můžete nezavěšeným prozradit, o jaký typ písni se jedná?

To jsou písničky jako *Summertime*, *'S wonderful*, *Night and Day*, tedy notoricky známé, lety prověřené písně. Hodně z nich »

-- je amerických. Do repertoáru si je berou zpěváci z celého světa, včetně těch nejslavnějších jako Lady Gaga, Diana Kralllová nebo Rod Stewart, a nazpívají je po svém; tady se právě projeví ta interpretační síla.

První album standardů jsem natočila už na začátku 90. let jako jedna z prvních u nás, hodně jsem jich zařadila i na poslední řadové album *Intimity*. Jsou to většinou ideální skladby právě i pro tu naši komorní partu s klavírem a kontrabasem.

› Jakou hudbu si tedy pouštíte ráda? Kdo je váš vzor?

Skoro jsem přestala poslouchat české písničky, protože mně to nedělá dobře. Až na výjimky. Jsou tam většinou naprosto triviální rýmy. Ani často nejde poznat, kdo to zpívá, všechno si je to tak nějak podobné. Ale to je podobný trend i v cizině. Prázdný song s tisícem různých zbytečných ozdůbek. Jinak tři rýmy pořád dokola a taky tři akordy. Tahle hudba mi nic neříká.

Ráno u snídaně mám takový rituál, že si pouštím jenom klavírní skladby. Prostě pianko. A když se chci nakopnout, mám poskládaných pár playlistů s oblíbenou hudbou: Stevie Wonder, Ray Charles, Earth, Wind & Fire. Tahle hudba mě ovlivňovala, stále ji poslouchám. Místo poslechu blbých písniček na třech akordech si raději budu pouštět takovéhle velikány.

› Jak se liší současný hudební průmysl od toho, ve kterém jste začínala?

Zpívám padesát osm let, to je strašně moc! A už zdaleka nejsem tak průbojná jako dřív. Tehdy jsem si dokázala navzdory všem leccos vydupat, vlastně jsem si tu svoji cestu tak trochu vyvzdorovala. A díky tomu mám dneska na čem stavět. Teď bych se zpíváním začínat nechtěla. Je možná jednodušší začít, díky sociálním sítím může zazářit kdokoli, včetně všelijakých bizarností.

Ale udržet se, a hlavně udržet si svou tvář, nejt do nesmyslných kompromisů, nebýt zbytečně podbízivý, to je velký kumšt. Pořád věřím, že kvalita se navzdory všemu prosadí. Od lidí z rádií občas slyším, že hrají přesně to, co posluchači chtějí. Nejsem si ale jistá, že by to takhle mělo fungovat. Myslím, že úkolem hudebních dramaturgů by mělo být taky trochu publikum kultivovat a nastavovat nějakou laťku.

Když do vás od rána do večera perou tři akordy na sto způsobů, tak tomu zkrátka časem většina podlehne a cokoliv složitějšího pro ni bude neskousnutelné. Tahle změna by myslím dnešnímu hudebnímu průmyslu prospěla. Mimo jiné.

› Jak oslavíte svoje letošní půlkulatinu?

Mám velkou radost, že mimo jiné i prací. Chystáme sérii narozeninových koncertů *Mít svůj kout 2025*. Vydám se do míst, kde se cítím opravdu doma, kromě Prahy navštívím Brno, Ostravu,

Poděbrady, Rakovník, Třeboň a pár míst na Slovensku.

Moc se na to těším, už připravujeme program pražského koncertu v Divadle na Vinohradech, kde budou mými hosty David Kraus, Ondra Ruml, Felix Slováček, Lubica Čekovská a The Gospel Family. Chystáme na tenhle koncert taky několik speciálních překvapení a moc se těším, že to bude nejenom oslava mých půlkulatin, ale taky oslava hudby!

› Kdy od vás uslyšíme nové album?

Sbíráám materiál, ale jak je u mě zvykem, zraje to pomalu. (smích) Je pravda, že nahrávání ve studiu mi docela chybí. Pamatuju totiž doby, kdy se pořád něco natáčelo – televize, rozhlas, singly...

Část z toho byl samozřejmě balast, ale natáčení ve studiu je pro každého zpěváka mimořádně důležité. Je to vždycky taková kontrola a podle mě je minimálně jednou za čas nutná. Dneska ale stojí natočení desky zhruba jako nové auto, a když nechcete dělat kompromisy, je to běh na dlouhou trať.

Já kompromisy v hudbě dělám nerada. Dělávala jsem je – třeba různé televizní estrády z 90. let bych si dneska odpustila – ale už je dělat nechci. Jsem ve věku, kdy kompromisy nemám zapotřebí. ■

„Myslím, že úkolem hudebních dramaturgů by mělo být taky trochu publikum kultivovat a nastavovat nějakou laťku.“

**+ 32 STRAN NAVÍC
PŘÍLOHA BYDLENÍ**

**POUZE V KVĚTECH! ZDARMA TV MAGAZÍN:
Rozhovor s Janou Švandovou)))**

TÝDENÍK

květy

16/2025
37,90 Kč

**DĚSIVÁ
BUDOUCNOST**
PODOBA ČLOVĚKA
KONCE TISÍCLETÍ

**UŽ NIKDY
BOLAVÁ**

ZÁDA

ZÁZRAČNÉ CVIKY
Jak snadno a účinně
ulevit páteři

- › **POZOR NA ZRÁDNÉ MODERNÍ TECHNOLOGIE**
- › **VÝZKUM: SPRÁVNÉ DRŽENÍ TĚLA ZAJIŠTUJE ORGANISMU VÍCE KYSLÍKU**
- › **VDOVSKÝ HRB JE PROBLÉM DVOU Z PĚTI LIDÍ NAD 55 LET**

